

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ВТОРО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ
НА ГРАЖДАНСКИЯ ПРОЦЕСУАЛЕН КОДЕКС

Обн., ДВ, бр. 59 от 20.07.2007 г., в сила от 1.03.2008 г., изм. и доп., бр. 50 от 30.05.2008 г., в сила от 1.03.2008 г.; Решение № 3 на Конституционния съд на РБ от 8.07.2008 г. - бр. 63 от 15.07.2008 г.; изм., бр. 69 от 5.08.2008 г., бр. 12 от 13.02.2009 г., в сила от 1.01.2010 г.(*) - изм., бр. 32 от 28.04.2009 г., доп., бр. 19 от 13.03.2009 г., изм. и доп., бр. 42 от 5.06.2009 г.; изм., Решение № 4 на Конституционния съд на РБ от 16.06.2009 г. - бр. 47 от 23.06.2009 г.; бр. 82 от 16.10.2009 г., изм. и доп., бр. 13 от 16.02.2010 г., бр. 100 от 21.12.2010 г., в сила от 21.12.2010 г.; изм. с Решение № 15 на Конституционния съд на РБ от 21.12.2010 г. - бр. 5 от 14.01.2011 г.; бр. 45 от 15.06.2012 г., в сила от 1.01.2013 г., изм. и доп., бр. 49 от 29.06.2012 г., доп., бр. 99 от 14.12.2012 г., изм. и доп., бр. 15 от 15.02.2013 г., в сила от 1.01.2014 г., изм., бр. 66 от 26.07.2013 г., в сила от 26.07.2013 г.

§1. Чл. 47 ал. 1 се изменя както следва:

Когато ответникът не може да бъде намерен три пъти в продължение на един месец на посочения по делото адрес и не се намери лице, което е съгласно да получи съобщението, връчителят залепва уведомление на вратата или на пощенската кутия, а когато до тях не е осигурен достъп - на входната врата или на видно място около нея. Когато има достъп до пощенската кутия, връчителят пуска уведомление и в нея. Обстоятелството, че лицето не е намерено три пъти в продължение на един месец, се удостоверява с подписа на поне един свидетел, който не следва да бъде длъжностно лице от канцеларията на органа, постановил да се извърши връчване“.

§2. Създава се нов чл. 47а „Съдът, който разглежда делото,

назначава особен представител на ответника, в случаите, когато длъжникът е бил призван по реда на чл. 44 от ГПК в случаите на отказ или е бил призван по реда на чл. 47 от ГПК“.

§3.Чл. 88, ал. 1 се допълва и изменя както следва: “ Съдът налага глоба в размер на три минимални работни заплати на връчител, включително на връчителите на съдебните изпълнители, който е връчил неправилно съобщението, не е удостоверил надлежно връчването или не е върнал своевременно в съда разписката за връчването или който не е изпълнил други нареждания на съда във връзка с връчването“.

§4. Чл. 410, ал. 1 се изменя и допълва, както следва:

1. От точка 1 отпада израза „за вземания за парични суми“

2.Създава се нова точка 3 „за вземания за парични суми, независимо от техния размер“.

§5. Отменят се чл. 417, чл. 418, чл. 419, чл. 420, чл. 422. ал. 2 и ал.3

§6. В чл. 423,

(1) ал. 1 накрая се отменя израза „и чл. 419, ал. 1“

(2) в ал. 4 се отменя израза „В това производство съдът разглежда и подаденото с възражението искане по чл. 420, ал. 2“.

§7.Чл. 430 се допълва както следва: „Районният съд по местоизпълнението назначава особен представител на длъжника по искане на вискателя, ако при пристъпването към изпълнение длъжникът няма регистриран постоянен или настоящ адрес, както и в случаите, когато длъжникът е бил призван по реда на чл. 44 от ГПК в случаите на отказ или е бил призван по реда на чл. 47 от ГПК“.

§8.Чл. 433, ал. 2 се допълва както следва: „Във всички случаи по ал. 1 съдебният изпълнител се произнася с постановление за прекратяване в деня, в който е настъпило или е уведомен за настъпването на някое от обстоятелствата , визирани в ал. 1 и вдига служебно незабавно наложените възбрани и запори, след като постановлението за прекратяване влезе в сила“.

§9.Чл. 435, ал. 1 се изменя както следва „Страните в изпълнителното производство могат да обжалват неправилните действия или

бездействия на съдебните изпълнители, включително оценката на движимото или недвижимото имущество, което е предмет на принудително удовлетворение чрез някой от способите, предвидени в ГПК“.

§10.Чл. 435, ал. 2 се изменя както следва: „В случаите когато съдът отмени изцяло или отчасти извършеното действие, както и когато констатира неправилно бездействие, той постановява съответния акт или дава на съдебния изпълнител задължителни указания по приложението на закона и постановява глоба в случай на неизпълнението им в размер на една минимална заплата за всеки ден на неизпълнението. Съдебният изпълнител следва да изпълни указанията на съда незабавно, считано от уведомлението за определението на съда“.

§11.В чл. 436 се създава нова алинея 5: „Решението на окръжния съд подлежи на обжалване пред съответния апелативен съд“.

§12.Чл. 438 се изменя както следва: „Подаването на жалбата спира действията по изпълнението.“

§13.Чл. 444, т. 7 се допълва както следва: „жилището на длъжника, определено по смисъла на изискванията на Закона за устройство на територията, ако той и никой от членовете на семейството му, с които живее заедно, нямат друго жилище, независимо от това, дали длъжникът живее в него; ако жилището надхвърля жилищните нужди на длъжника и членовете на семейството му, определени с наредба на Министерския съвет, надвишаващата част от него се продава, ако са налице условията по чл. 39, ал. 2 от Закона за собствеността. Несеквестрируемостта се преценява към момента на извършване на публичната продажба. Ако съдебният изпълнител счита, че дадено жилище е секвестрируемо, той излага в писмена форма съображенията си в протокол.

§14.Чл. 446, ал. 1 се изменя като вместо притежателното местоимение в единствено число „чийто“ се заменя с местоимението в множествено число „чиито“.

§15.В чл. 459 се създава нова алинея трета: „Съдебният изпълнител изпраща съобщение за извършеното присъединяване до кредиторите по ал. 1 и ал. 2“.

§16. Чл. 468 се изменя както следва:

1. Ал. 1 се изменя както следва: „Цената, по която вещта следва да се продаде в магазин се определя от вещо лице. Началната цена, от която да започне наддаването при явния търг с устно наддаване или публичната продан, е 75 на сто от стойността на вещта“.
2. Ал. 2 се отменя

§17.Чл. 487, ал. 2 се допълва както следва: „Обявлението по ал. 1 се поставя на съответните места в канцеларията на частния съдебен изпълнител, в сградата на районния съд, в общината или кметството по местонахождението на имота, на самия имот и се публикува на интернет страницата на окръжния съд по местоизпълнението, и то най-малко един ден преди посочения в обявлението ден за започване на проданта. Обявлението се вписва по партидата на недвижимия имот, която се води в съответната служба по вписвания по местонахождението на имота и в имотния регистър към АГКК.“

§18.Чл. 488, ал. 1 се допълва както следва: „Проданта се извършва в сградата на районния съд от длъжностно лице с придобита юридическа правоспособност, служител на съда, с юридически стаж не по-малко от 10 години. Тя продължава един месец и завършва в посочения в обявлението ден. Длъжностното лице следи за законосъобразността на всички предхождащи проданта действия на съдебния изпълнител и при констатация, че е налице незаконосъобразно действие или бездействие, прекратява публичната продан“.

§19.Чл. 508, ал. 3 се изменя както следва: „Ако третото лице не оспорва своето задължение, то внася дължимата от него сума по сметката на съдебния изпълнител или му предава запорираните вещи, след като съдебният изпълнител е направил искане за това, след изтичане на срока, предвиден в разпоредбата на чл.428, ал.1“.

Име и подпис(и) на вносителя (ите);

Мотиви

МОТИВИ КЪМ ЗАКОНОПРОЕКТА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ГРАЖДАНСКИЯ ПРОЦЕСУАЛЕН КОДЕКС

Предлаганите изменения и допълнения на Гражданско процесуалния кодекс са породени от необходимостта за развитие на правовата държава и хармонизиране на българското законодателство с общоевропейското. Зачестилите проблеми и повтарящите се порочни практики при принудителното съдебно изпълнение, водят до драстично нарушаване на конституционните и европейски права на длъжниците, което поражда значително обществено напрежение. Нуждата от бързо и ефективно съдебно изпълнение не може и не бива да бъде за сметка на основните човешки права на засегнатите страни. Необходимостта от равнопоставеност между различните субекти в изпълнителния процес и от съдебната защита на длъжниците в случаите на незаконосъобразно нарушаване на техните права налага изменение на нормативната уредба.

Измененията и допълненията на чл. 47 и чл. 430 от ГПК, както и създаването на нов чл. 47а от ГПК цели преодоляването на порочните практики изпратените съобщения и призовки по съдебни и изпълнителни производства да не достигат до техния адресат, поради което адресатът бива лишен от съдебна защита. На адресатите на призовки и съобщения ще бъде оказвана правна защита от назначените особени представители и в случаите, в които са променили своя адрес, без да са извършили надлежна регистрация по настоящ адрес, поради което не узнават, че срещу тях се води съдебно или изпълнително производство.

Допълнението на чл. 88 от ГПК визира създаването на санкция спрямо връчителите, които не извършват законосъобразно връчване на призовките и съобщенията. То ще действа дисциплиниращо и превантивно спрямо тези от тях, които недобросъвестно биха накарнали правата на адресатите на съобщения и призовки.

Изменението и допълнението на нормата на чл. 410 от ГПК ще намали натовареността на съдебната система, в случаите в които длъжниците не оспорват своите задължения. Тази промяна ще намали и разходите, които длъжниците на безспорни вземания ще правят в сравнение с разходите, които биха имали при провеждане на исково производство.

Отмяната на чл. 417 от ГПК и свързаните с него разпоредби ще предотврати случаите, в които се налагат обезпечителни мерки и се изпълнява принудително срещу лица, които въобще нямат задължения или имат дълг, който е в много по-малък размер от претендирания по реда на това производство. Ще се постигне хармонизация с чл. 6, чл. 13 и чл. 14 от Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи, които вменяват като задължение на държавите членки на СЕ да гарантират на лицата под тяхна юрисдикция правото, в случаите на правен спор, същият да бъде разгледан от независим и безпристрастен съд в публично заседание и в разумен срок. На лицата, страни по правен спор ще бъдат предоставени „ефективни средства за защита“, съгласно изискванията на Конвенцията, като ще се отстрани дискриминацията, забранена от същата между лицата, срещу които се издава заповед за незабавно изпълнение и изпълнителен лист по реда на чл. 417 от ГПК и останалите правни субекти, които доказват своите права и наличието на задължения спрямо тях по реда на исковото производство. Субектите, чиито права по Конвенцията се нарушават от съществуването на чл. 417 от ГПК, имат право на индивидуални иски пред Съда на СЕ в Страсбург и на справедливо обезщетение за нарушаването ѝ. С отмяната на този член и на свързаните с него разпоредби от ГПК ще се предотврати присъждането на такива обезщетения, които се заплащат от бюджета на Република България. Отмяната на чл. 417 от ГПК и свързаните с него норми ще доведе и до хармонизация с Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 9 април 1993 относно неравноправните клаузи в потребителските договори, транспонирана в Закона за защита на потребители, на чл. 47 от Хартата на основните права на Европейския Съюз, на принципа на ефективност при прилагане на правото на съюза и на задължителната практика на Съда в Люксембург по прилагането на тази Директива. Ще се преустановят случаите, в които срещу потребители на банкови и други услуги и стоки по смисъла на Директивата, се издава заповед за незабавно изпълнение и изпълнителен лист по реда на чл. 417 от ГПК, без съдът да преценява *ex officio* още в рамките на заповедното производство, съгласно изискванията на преюдициално заключение

С-618/10 на Съда на ЕС , дали са налице неравноправни клаузи в потребителските договори. Ще се хармонизира българската нормативна уредба с правото на ЕС, което в момента не предвижда възможност изпълнението да бъде спряно до приключване на исковото дело, което противоречи на задължителното тълкуване, обективизирано в преюдициално заключение С-415/11 и преюдициално заключение С – 432/05 на Съда на ЕС. Нарушаването на правото на Европейския съюз е основание Европейската Комисия да постави Република България под наблюдение и впоследствие да инициира производство по реда на чл. 258 и сл. от Договора за функционирането на Европейския съюз за „установяване неизпълнение на Договорите от държавите членки“. С отмяната на чл. 417 и свързаните с него норми от ГПК, ще се предотврати възможността Европейската Комисия да вземе решение да заведе дело срещу България в Съда на ЕС, който може да наложи наказание срещу България, изразяващо се в еднократно определена сума, в периодично дължима имуществена санкция, дължима до отстраняване на нарушението или в комбинация между двете.

Измененията на ГПК в частта на принудителното изпълнение цели да създаде равновесие между правата на кредитори и на длъжниците и постигане на целите на принудителното изпълнение в съчетание с принципите на законосъобразна и съразмерна на интереса на кредитора принуда и на гаранция за защита на основните права на длъжниците.

С допълнението на чл. 433, ал. 2 от ГПК се цели постановяване на акт за прекратяване на изпълнителното дело незабавно, след настъпване на обстоятелствата, визирани в алинея първа и преустановяване на порочните практики да не се вдигат обезпечителните мерки заповор и/или възбрана, независимо от обстоятелството, че изпълнителното производство е прекратено.

С измененията и допълненията на чл. 435, ал. 1 и 2, на чл. 436, ал.5 и чл. 438 от ГПК, се цели създаването на реални гаранции за защита правата на длъжниците и възможност за ефективен съдебен контрол върху незаконосъобразните действия и/или бездействия на съдебните изпълнители. С въвеждането на двуинстанционност на съдебното производство се гарантира отстраняването на евентуалните съдебни грешки и създаването на стабилна съдебна практика от две инстанции. Предвиденото суспензивно действие на депозираната жалба срещу действие и/или бездействие на съдебния

изпълнител, създава гаранции, че в случаите на незаконосъобразност на обжалвания акт, същият няма да увреди правата на длъжниците.

Допълнението на нормата на чл. 444, т. 7 от ГПК създава защита на собствеността на длъжниците срещу незаконосъобразното изпълнение в случаите, когато се извършва преценка за несеквестрируемостта в противоречие на Закона за устройство на територията и в случаите, в които между образуването на изпълнителното дело и налагане на възбрана и извършването на публичната продажба е изминал значителен период от време.

С изменението на чл. 446, ал. 1 се цели преодоляване на създадената порочна практика, разпоредбата да се тълкува като създаваща защита само по отношение на пенсиите. Промяната на нормата на чл. 446, ал. 1 от ГПК и използването на притежателното местоимение в множествено число „чиито“ ще доведе до преустановяване на стестнителното и ограничаващо правата на длъжниците тълкуване на защитната норма.

Допълнението на разпоредбата на чл. 459 от ГПК има за цел да се преустановят практиките да не бъдат уведомявани за образуваните изпълнителни дела лицата, които са визирани в ал. 1 и ал. 2 от този член.

Отмяната на ал. 2 и изменението на ал. 1 от чл. 468 от ГПК ще доведе до задължителното определяне на пазарната оценка на движимата или недвижимата вещ от нещо лице, което притежава специални знания от областта на науката, изкуството, занаятите и други и ще преустанови неправилната практика, тези оценки да бъдат определяни от съдебните изпълнители.

Допълнението към чл. 487, ал. 2 от ГПК, чрез вписването на публичната продажба в партидата на имота в съответната служба по вписванията по местонахождението на имота и в имотния регистър към АГКК, ще доведе до даване на по-голяма гласност за извършваната продажба и оттам до предотвратяването на случаите, в които един и същ недвижим имот се изнася на публична продажба от двама или повече съдебни изпълнители.

Допълнението на чл. 488, ал. 1 от ГПК предвижда публичната продажба на недвижим имот да бъде извършвана от длъжностно лице, служител на съда, с юридически стаж не по-малко от 10 години, което да контролира дали процедурата по продажбата е извършена

съобразно изискванията на ГПК.Извършването на проданта от такова длъжностно лице ще създаде допълнителни гаранции и контрол за нейната законосъобразност.

Изменението на чл. 508, ал. 3 от ГПК хармонизира срокът, предвиден в тази норма със срокът, уреден в разпоредбата на чл. 428, ал. 1 от ГПК.

Измененията и допълненията на Гражданския процесуален кодекс и изложените мотиви са в подкрепа на правовия ред и защита на гражданите. С предложените промени се цели създаването на по-справедливо и ефективно съдебно изпълнение и на равнопоставен състезателен съдебен процес. Промените са насочени към пресичане на различните порочни практики в изпълнителното производство и към преустановяването на случаите на злоупотреба със служебно положение и на увреждането на интересите на длъжниците. С измененията се цели и по-висока степен на отговорност в действията на служебните лица в изпълнителния процес.

Име и подпис(и) на вносителя (ите):